

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

Rīgā

Ieteikumi ārstniecības personām vakcinācijai pret Covid-19, t. sk. otrās balstvakcinācijas pret Covid-19 saņemšanai 2022. gada vasaras periodā

Slimību profilakses un kontroles centrs informē, ka ņemot vērā pieaugošo Covid-19 izplatību Eiropas Savienībā, Eiropas Komisija un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs aicina valstis aktīvāk veicināt primāro un balstvakcināciju, tai skaitā pēc iespējas ātrāk veikt otro balstvakcināciju senioriem, kā arī jebkura vecuma personām ar veselības traucējumiem, kuru dēļ viņiem ir augsts smagas slimības risks. Tāpat arī Eiropas Komisija aicina veicināt vakcinācijas aptveri to cilvēku vidū, kam pienākas vakcinācija un kas to nav saņēmuši (tai skaitā primārā vakcinācija un pirmā balstvakcinācija) un maksimāli izmantot jau šobrīd pieejamās vakcīnas, kā arī aicina ņemt vērā, ka tuvākajā laikā tiek sagaidītas pielāgotās divvērtīgās vakcīnas pret SARS-CoV-2 Omikrona variantu.

Šobrīd saskaņā ar Imunizācijas valsts padomes rekomendācijām otrās balstvakcinācijas devas ievade ir stingri rekomendējama personām ar imūnsupresiju¹, kā arī personām vecumā no 65 gadiem, kuras ir pakļautas īpašam Covid-19 radītam apdraudējumam (t. i., situācijās, kad pat viegla akūtās infekcijas norise radītu augstus veselības riskus), var veikt otro balstvakcināciju, ievērojot vismaz 4-6 mēnešu intervālu no pirmās balstvakcinācijas. Saskaņā ar Imunizācijas valsts padomes rekomendācijām imūnsupresētām personām tiek rekomendēta arī papildu deva primārās vakcinācijas shēmas ietvaros, kura netiek uzskaitīta par pirmo balstvakcināciju.

Par vakcīnām, devām un intervāliem aicinām sekot informācijai Vakcinācijas rokasgrāmatā (<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/vakcinacijas-rokasgramata-informativais-materials-vakcinacijas-veicejiem>) un vakcīnu lietošanas instrukcijās.

Ņemot vērā pašreiz esošo informāciju un rekomendācijas:

1. nepieciešams veicināt, lai ikviens, kam pienākas vakcinācija pret Covid-19 un kurš nav saņēmis primāro vakcināciju vai pirmo balstvakcināciju, to saņemtu;
2. rekomendēt otro balstvakcināciju personām ar imūnsupresiju un personām vecumā no 65 gadiem, kuras ir pakļautas īpašam Covid-19 radītam apdraudējumam (t. i., situācijās, kad pat viegla akūta infekcijas izpausme radītu augstus veselības riskus);
3. pieņemot lēmumu par otro balstvakcināciju vadīties no Eiropas slimību profilakses un kontroles centra apsvērumiem vakcinācijas veicināšanai:

- 1) vakcinācijas mērķis ir samazināt Covid-19 izraisītu hospitalizācijas un nāves gadījumu skaitu un aizsargāt veselības aprūpes sistēmu no kritiskas pārslodzes;
- 2) pabeigts vakcinācijas kurss un savlaicīgi veikta balstvakcinācija pret Covid-19 būtiski samazina smagas slimības un letāla iznākuma risku Covid-19 pacientiem;
- 3) Covid-19 gadījumu ar smagu klīnisko gaitu analīze liecina, ka starp personām, kuras saņēmušas pirmo balstvakcinācijas devu, stacionēšanas un nāves gadījumu īpatsvars ir zems (attiecīgi 0,6% un 0,1%), tomēr hospitalizācijas un nāves gadījumu risks ir augstāks vīriešiem un personām vecuma grupā virs 60 gadiem, kuri pirmo balstvakcinācijas devu saņēmuši vairāk nekā pirms trim mēnešiem;
- 4) vakcīnas efektivitāte pret smagiem SARS-CoV-2 vīrusa Omikrona varianta izraisītiem slimības iznākumiem joprojām ir augsta, arī vecāka gadagājuma cilvēku grupām ar nepārtrauktu spēcīgu aizsardzību (parasti aptuveni 80-90%) apmēram 2-3 mēnešus pēc pirmās balstvakcinācijas un saskaņā ar dažiem pētījumiem samazinās pēc aptuveni 3-4 mēnešiem;
- 5) otra balstvakcinācija ar mRNS vakcīnu atjauno vakcīnas efektivitāti pret smagu slimības gaitu, kas saglabājas stabila līdz 10 nedēļām (nav datu par ilgāku novērošanas periodu);
- 6) ierobežotie dati, kas pieejami no pētījumiem Dienvidāfrikā, liecina, ka BA.4/BA.5 dominējošā periodā saglabājas augsta vakcīnas efektivitāte pret smagu slimības gaitu;
- 7) uz doto brīdi nav datu, kas liecinātu par otrās balstvakcinācijas devas nepieciešamību personām jaunākām par 60 gadiem un bez imūnsupresijas vai citām slimībām, sakarā ar kurām viņiem ir augsts smagas Covid-19 risks;
- 8) lemjot par veselības aprūpes un ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs strādājošo vakcināciju ar šobrīd pieejamajām vakcīnām, ir jāvērtē riski un ieguvumi;
- 9) tiek plānots, ka:
  - rudens/ziemas periodā būs nepieciešama turpmāka papildu balstvakcinācijas deva (tostarp arī trešā balstvakcinācija) to cilvēku vidū, kam ir augsts risks veselībai saistībā ar Covid-19, piemēram cilvēki vecumā 60+ vai cilvēki ar imūnsupresiju, vai citām hroniskām slimībām;
  - atjauninātās Omikrona variantam pielāgotās vakcīnas visticamāk lietošanai ES teritorijā būs reģistrētas 2022.gada septembrī;

Tāpat jāņem vērā, ka vakcinējamo grupas būs plašākas, ja Covid-19 epidēmija attīstīsies pēc otrā vai trešā scenārija, proti, ja infekcija būtu grūti pārvaldāma vai nevaldāma ar lielu ne tikai saslimušo, bet arī hospitalizēto un mirušo cilvēku skaitu.

Ņemot vērā gan saslimstības, gan smagas slimības epizožu pieaugumu, kas pašlaik tiek novērots Latvijā un daudzās citās valstīs, ir svarīgi turpināt centienus palielināt vakcinācijas aptveri, veicot primāro vakcinācijas kursu un pirmo balstvakcināciju ar pieejamām vakcīnām, kurām ir augsta efektivitāte smagas slimības riska samazināšanā, un šiem pacientiem nebūtu jāgaida jaunās SARS-CoV-2 vīrusa omikrona variantam pielāgotās vakcīnas.

Šī gada augusta sākumā būs pieejama Imunizācijas valsts padomes atjaunotās rekomendācijas, tādēļ aicinām sekot jaunākajai informācijai Slimību profilakses un kontroles centra tīmekļa vietnē vai Vakcinācijas rokasgrāmatā <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/media/17990/download>.

Aicinām izplatīt šo vēstuli Ārstu biedrības biedriem, kā arī Nacionālā veselības dienesta līguma partneriem.

ⁱ Saskaņā ar Vakcinācijas rokasgrāmatu pacienti ar slimības vai terapijas izraisītu vidēju vai augstu imūnsupresijas stāvokli ir:

- aktīva vai nesena terapija pacientiem ar solido orgānu audzējiem vai hematoloģiskām saslimšanām;
- pacienti pēc solido orgānu vai hematopoētisko cilmes šūnu transplantācijas;
- smags primārs imūndeficīts;
- HIV infekcija ar CD4 šūnu skaitu < 50
- aktīva terapija ar kortikosteroīdiem augstās devās, alkilējošiem medikamentiem, antimetabolītiem, TNF blokatoriem un citiem imūnsupresējošiem vai imūnmodulējošiem bioloģiskajiem preparātiem
- pacienti ar ilgstošu dialīzi